

Η κοινωνία των ανθρώπων σε σχέση με το Θεό και το συνάνθρωπο

Στα πλαίσια των ομιλιών που οργανώνει ο Πολιτιστικός Σύλλογος Σίβα «Θέμος Κορνάρος», ο Ηγούμενος της Ιεράς Μονής Οδηγητρίας Αρχιμανδρίτης Παρθένιος αναφέρθηκε στην «Κοινωνία των ανθρώπων και τη σχέση τους τόσο με το συνάνθρωπο, όσο και με το Θεό».

Η Εκκλησία μας δίνει μεγάλη βαρύτητα, στη σωστή επικοινωνία των ανθρώπων, μεταξύ μας και με το Θεό και δυστυχώς σήμερα βλέπουμε ότι υπάρχει μια κρίση, είτε στην αρχή της ομιλίας του ο π. Παρθένιος. Ο Χριστός μας, όταν ήθελε να συνοψίσει το κεντρικό νόημα της διδασκαλίας του Ευαγγελίου, είπε ότι πρέπει να αγαπούμε το Θεό με όλη μας την καρδιά, με όλη μας τη διάνοια, με όλη την ισχύ μας, με όλη τη δύναμη της ψυχής μας και τον πλησίον μας σαν τον εαυτό μας. Θα πρέπει δηλαδή να έχουμε σωστή επικοινωνία και σωστή σχέση και με το συνάνθρωπό μας και με το Θεό.

Για να έχουμε όμως σωστή επικοινωνία με το συνάνθρωπό μας, συνέχισε ο π. Παρθένιος, θα πρέπει να έχουμε και σωστή σχέση με το Θεό. Και το βλέπουμε αυτό, από το γεγονός, ότι όσο ο άνθρωπος πλησιάζει το Θεό, όσο προσπαθεί να εφαρμόσει τις εντολές του Θεού, τότε η σχέση του με το συνάνθρωπό του, γίνεται σωστότερη. Για το λόγο αυτό η Εκκλησία μας και άνθρωποί της δίνουν μεγάλη σημασία στο φιλανθρωπικό έργο.

Να αγαπούμε τους εχθρούς μας

Επίσης η Εκκλησία μας, μας διδάσκει ότι πρέπει να αγαπάμε και να συμπεριφερόμαστε καλά όχι μόνο στους φίλους μας και στους δικούς μας ανθρώπους, αλλά ακόμα και στους εχθρούς μας. Ο χριστιανός θα πρέπει να συγχωρεί τους εχθρούς του, ένα μήνυμα που όταν διατυπώθηκε από τον Χριστό μας, δεν υπήρχε πουθενά. Ούτε στην παλαιά Διαθήκη που επέτρεπε την ανταπόδοση σε ίσους όρους. Όμως ο Χριστός μας, μας έβαλε σαν αρχή να αγαπούμε τους εχθρούς μας και να τους συγχωρούμε. Για να έχουμε όμως σωστή επικοινωνία με το συνάνθρωπό μας, θα πρέπει να συνδεόμαστε με το Χριστό και να αντλούμε από Αυτόν χάρη και δύναμη.

Είμαστε ίδιο σώμα

Ο Χριστός μας διδάσκει επίσης ότι είμαστε μέλη του ίδιου σώματος. Όπως σε ένα σώμα έχουμε διάφορα μέλη που το καθένα επιτελεί μια συγκεκριμένη εργασία, έτσι παρατηρούμε ότι κάθε άνθρωπος έχει τα δικά του χαρίσματα. Ο Θεός έχει δώσει στον κάθε άνθρωπο τις δικές του χάρες, για να μπορεί η κοινωνία να δουλεύει αρμονικά, σαν ένας ζωντανός και σωστός οργανισμός. Άλλη δουλειά κάνουν τα χέρια, άλλη τα πόδια, άλλη το κεφάλι. Και για το λόγο αυτό δεν μπορεί να πει το ένα μέλος ότι δεν έχει ανάγκη το άλλο, καθώς αν τα χέρια θα πουν ότι δεν έχουν ανάγκη το κεφάλι, το σώμα θα πεθάνει. Έτσι, όλοι εμείς οι άνθρωποι είμαστε αλληλένδετοι σε ένα κοινό σώμα, σε ένα κοινό οργανισμό και όταν δουλεύουμε όλοι μαζί σωστά, με ομόνοια, με αγάπη, με συναδελφосύνη, βλέπουμε ότι η κοινωνία προοδεύει. Όταν όμως υπάρχει αντιδικία και εχθρότητα, όλη η κοινωνία νοσεί.

Γάμος και οικογένεια και σύγχρονος άνθρωπος

Στη συνέχεια της ομιλίας του αναφέρθηκε στο θέμα του γάμου και της οικογένειας, τονίζοντας, ότι σήμερα περνούν μια κρίση. Η οικογένεια και συγκεκριμένα ο γάμος είναι ένα από τα 7 μυστήρια της Εκκλησίας μας και ευλογείται. Το πρώτος θαύμα που έκανε ο Χριστός μας, το έκανε στο γάμο στην Κανά της Γαλιλαίας, κάνοντας το νερό κρασί. Στα παλιότερα χρόνια ο κόσμος συμμετείχε πιο ενεργά στους γάμους, αλλά κυρίως στο μυστήριο του γάμου. Σήμερα οι άνθρωποι έχουν αποξενωθεί. Ενώ συναντιόνται κατά χιλιάδες κάθε ημέρα, ειδικά στις πόλεις, όλοι ομολογούν ότι υπάρχει μοναξιά. Δεν υπάρχει επικοινωνία.

Η επικοινωνία στα χωριά

Αλλά μήπως και στο χωριό δεν υπάρχει μια κρίση σ' αυτήν την επικοινωνία; Παραδοσιακά η επικοινωνία των ανθρώπων στα χωριά ήταν δεδομένη, σήμερα όμως υπάρχει και εδώ μια κρίση. Βλέπουμε ότι υπάρχουν έχθρες, αντιζηλίες, φθόνοι, ο ένας να επιβουλεύεται τον άλλο και ο ένας να εχθρεύεται τον άλλο. Ενώ στα χωριά μένουμε λίγα άτομα σήμερα και αντί να είμαστε ενωμένοι και να συμπαραστεκόμαστε ο ένας στα βάσανα του άλλου, κάνουμε το αντίθετο. Λες και θέλουμε να αυξήσουμε ο ένας τον πόνο του άλλου, λες και θέλουμε να πληγώσουμε ο ένας τον άλλο. Δυστυχώς και αυτό είναι απόρροια της λανθασμένης πορείας που έχουμε πάρει.

Εμπορευματοποίηση

Σήμερα, είτε σε άλλο σημείο της ομιλίας του, στη ζωή μας έχει μπει η εμπορευματοποίηση των σχέσεων, αλλά ακόμα και των ποιων ιερών μας σχέσεων. Οι γάμοι, οι βαπτίσεις, εμπορευματοποιούνται. Εκεί θα πρέπει να δούμε τη βαθύτερη επιστροφή στη μυστηριακή ζωή. Να μην αγνοούμε το πνευματικό μέρος αυτών. Ο γάμος δεν είναι μόνο πως θα κάνουμε ένα τραπέζι και πως θα περιποιηθούμε τους ξένους και τους καλεσμένους μας. Το κεντρικό σημείο του γάμου είναι το μυστήριο. Δυο άνθρωποι θα ενωθούν, θα κάμουν την οικογένεια και με την ευλογία του Θεού, θα αγωνιστούνε και θα κρατήσουν μια σωστή επικοινωνία μεταξύ τους και θα κάμουν μια σωστή οικογένεια. Να αντιμετωπίσουν όλους τους πειρασμούς, όλα τα βάσανα που θα έχουν στη ζωή. Και το βασικό σημείο είναι να πάρουν τη χάρη του Θεού, να πάρουν την ευλογία του Θεού, για το καινούργιο ξεκίνημα της ζωής τους.

Χρειάζεται και το υλικό μέρος. Θα πρέπει να προσφέρουμε ένα τραπέζι στους καλεσμένους, να ευφρανθούν όλοι μαζί. Μετά την πνευματική χαρά, να νοιώσουμε και την ευοχία με ένα καλό τραπέζι και ότι άλλο μπορούμε να προσφέρουμε στο γάμο. Η ουσία είναι το μυστήριο.

Η βάπτιση

Το ίδιο συμβαίνει και με τη βάπτιση. Όταν είναι να γίνει μια βάπτιση, δεν έχει σημασία τι ρούχα θα πάρουμε, τι δώρα θα πάρουμε, τι τραπέζι θα κάνουμε στους καλεσμένους μας. Αυτά είναι τα δευτερεύοντα. Το πρώτο και βασικό είναι να γίνει η βάπτιση, να γίνει το μυστήριο, που ένας νέος άνθρωπος αναγεννάτε. Με το μυστήριο του βαπτίσματος ο άνθρωπος ενδύεται το Χριστό και γίνεται χριστιανός και μπαίνει στο σώμα της Εκκλησίας.

Και εδώ χρειάζεται το υλικό μέρος, αφού ο άνθρωπος είναι και πνεύμα και ύλη. Χρειαζόμαστε και το σώμα και το πνεύμα.

Επικοινωνία

Για να μπορέσει ο σημερινός άνθρωπος να αποκτήσει σωστή επικοινωνία πρέπει να έχει επικοινωνία με τον εαυτό του, με το Θεό και το συνάνθρωπο. Είναι τριπλή η πορεία της σωστής επικοινωνίας του ανθρώπου. Πρώτα - πρώτα θα πρέπει να έχουμε επίγνωση του εαυτού μας. Αν δεν έχουμε αυτοέλεγχο, να βλέπουμε τις αδυναμίες μας, τα σφάλματά μας, δεν θα μπορέσουμε να καταλάβουμε τη στάση των άλλων ανθρώπων. Ο κάθε άνθρωπος, έχει διάφορα ψυχικά τραύματα, διάφορες αδυναμίες, διάφορα πάθη, τα οποία εκδηλώνονται μέσα από τις κοινωνικές μας σχέσεις, μέσα στη ζωή μας, καθημερινά.

Τα πάθη

Τα πάθη αυτά θεραπεύονται μέσα στο σώμα της κοινωνίας, μέσα στο σώμα της Εκκλησίας. Για να θεραπεύσουμε τα πάθη μας, θα πρέπει πρώτα απ' όλα να αναγνωρίσουμε τα πάθη μας και να ζητήσουμε τη βοήθεια του Θεού. Με το συνάνθρωπό μας, όταν υπάρχει αγάπη και ομόνοια, υπάρχει και μια σωστή πορεία θεραπείας.

Τα πάθη, όσο τα εξάπτουμε, δημιουργούμε μεγαλύτερα τραύματα και πληγές στην ψυχή μας. Για το λόγο αυτό η Εκκλησία μας έχει θεσπίσει τα μυστήρια που θεραπεύουν τις αδυναμίες και τα πάθη μας.

Η Θεία Κοινωνία

Εκτός από το μυστήριο του γάμου και της βάπτισης, έχουμε και το μυστήριο της Θείας Κοινωνίας. Η Θεία Κοινωνία είναι βασικά στο επίκεντρο της Θείας Λειτουργίας και γίνεται κάθε Κυριακή που εκκλησιαζόμαστε. Λέγεται «Θεία Κοινωνία» γιατί επι-κοινωνούμε με το Θεό. Και εφόσον επικοινωνούμε με το Θεό, επικοινωνούμε σωστά και με τους συνανθρώπους μας. Εφόσον είμαστε μέλη της κοινωνίας του Χριστού, νοιώθουμε και μεταξύ μας συναδελφωμένοι και μέλη τους ίδιου σώματος.

Ο εκκλησιασμός

Η Εκκλησία θεωρείται θεολογικά ένα σώμα. Το Σώμα του Χριστού και εμείς γινόμαστε μέλη, όταν βαπτίζομαστε και συμμετέχουμε στα μυστήρια της Εκκλησίας. Για το λόγο αυτό η Εκκλησία του Θεού έχει δώσει βαρύτητα στον εκκλησιασμό.

Η Κυριακή είναι ημέρα Κυρίου. Έχει καθιερωθεί ο εκκλησιασμός όλων των χριστιανών. Για να μπορούμε να επικοινωνούμε μεταξύ μας, για να μπορούμε από κοινού να λατρεύουμε το Θεό. Να ευχαριστήσουμε το Θεό για τα αγαθά που μας δίδει, να Τον ζητήσουμε τη βοήθειά Του, να Τον δοξολογήσουμε, βλέποντας την άπειρη αγάπη Του και την φιλανθρωπία που έχει.

Η Σοφία του Θεού

Όσο η επιστήμη προχωρά και εξερευνεί τη φύση, ανακαλύπτουμε τη Σοφία Του Δημιουργού. Βλέπουμε το βάθος της Σοφίας και της Φιλανθρωπίας Του Δημιουργού.

Αν δούμε τον ήλιο που μας φωτίζει, που στέλνει τις ακτίνες του και ζεσταίνει τον κόσμο και χωρίς αυτόν δεν θα υπήρχε ζωή στον κόσμο, θα δούμε ότι μέσα του γίνονται πυρηνικές αντιδράσεις και φεύγει το φως. Αλλά επειδή φεύγουν ακτινοβολίες καρκινογόνες, ο Θεός έχει φτιάξει γύρω από τη γη ένα στρώμα με όζον, για να συγκρατεί και να απορροφά τις ακτινοβολίες αυτές, που είναι καρκινογόνες.

Βλέπουμε λοιπόν πως έχει φτιάξει τον ήλιο, αλλά και τις εποχές και όλη τη φύση που διαλαλεί τη Σοφία του Θεού. Ο ψαλμός του Δαβίδ «Ως εμεγαλύνθη τα έργα σου Κύριε, πάντα εν σοφία επιοίησας...», είναι χαρακτηριστικός...

Να δοξολογούμε το Θεό

Βλέποντας όλα γύρω μας, θα πρέπει να δοξολογούμε το Θεό και να τον ευχαριστούμε, διότι ο Θεός έκανε τον άνθρωπο βασιλιά, όλης της δημιουργίας Του. Εκτός απ' όλα αυτά ήρθε ο ίδιος ο Χριστός και θυσιάστηκε και προσέφερε το Σώμα και το Αίμα Του, για να μας θεραπεύσει και να μας εξαγοράσει τις αμαρτίες μας, για να μας δώσει την σωτηρία, αφού προ Χριστού ο άνθρωπος με την παρακοή των πρωτοπλάστων, είχε χάσει τον Παράδεισο. Ο Χριστός με τη σταυρική Του θυσία, μας δίνει τη δυνατότητα να ξαναβρούμε τη σωτηρία μας.

Θεός - Πατέρας

Όταν νοιώσουμε ότι ο Θεός, είναι αυτός που μας φροντίζει, είναι ο Πατέρας μας και η Παναγία η μητέρα μας και οι Άγιοι οι αδελφοί μας, που μας βοηθάνε διαρκώς, τότε και το άγχος θα μειωθεί πάρα πολύ και θα αποκτήσουμε την γαλήνη και την ηρεμία και θα νιώσουμε την αγάπη του Θεού.

Έτσι και εμείς, πλημμυρισμένη η καρδιά μας από αγάπη, μπορούμε να δώσουμε και στον συνάνθρωπό μας την αγάπη, τη συγχώρηση και την αδελφότητα. Αν νοιώσουμε ότι όλοι είμαστε παιδιά του ίδιου πατέρα, ότι είμαστε αδέρφια μεταξύ μας, τότε αντιμετωπίζουμε καλύτερα τις κρίσιμες καταστάσεις, τα προβλήματα και τους ανταγωνισμούς που υπάρχουν στην κοινωνία.

Η Υπακοή

Για να λειτουργήσει σωστά ένα μηχάνημα, θα πρέπει να έχει κάποια εξαρτήματα. Για να λειτουργήσουμε και εμείς σωστά, και στην κοινωνία μέσα και απέναντι στο Θεό, θα πρέπει να έχουμε κάποιες αρετές.

Η πρώτη αρετή, που βλέπουμε και από την Αγία Γραφή είναι η «Υπακοή». Ο Θεός έδωσε στους πρωτόπλαστους όλο τον παράδεισο, αλλά τους έβαλε μια εντολή, για να δοκιμαστεί η υπακοή στο Θεό. Τους είπε, απ' αυτό το δέντρο δεν θα φάτε καρπό, αλλά δυστυχώς οι πρωτόπλαστοι παράκουσαν το Θεό. Και εμείς δυστυχώς παρακούμε πολύ εύκολα.

Χωρίς την υπακοή δεν θα μπορούσαμε να λειτουργήσουμε όλοι σωστά σαν ένας οργανισμός.

Ταπεινοφροσύνη

Αλλά για να μπορέσουμε να έχουμε υπακοή, θα πρέπει να έχουμε και ταπεινοφροσύνη. Η μια εξαρτάται από την άλλη.

Η ταπεινοφροσύνη είναι μια σημαντική αρετή. Ο Χριστός μας είπε: «Πας ο υψών εαυτόν ταπεινωθήσεται, ο δε ταπεινό εαυτόν υψωθήσεται». Ο Χριστός είπε δηλαδή, ότι όποιος υψώνει τον εαυτό του θα ταπεινωθεί. Και το βλέπουμε ότι όποιος φέρεται αλαζονικά στους άλλους και αντιπαθής γίνεται και οπωσδήποτε κάποια στιγμή συντρίβεται, διότι ανεβαίνοντας σε κάποιο ύψος χωρίς να έχει τα θεμέλια πέφτει.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα άτομα του πλούτου που ανέβηκαν με αλαζονεία και στο τέλος συντρίφτηκαν.

Η περηφάνια είναι το πρώτο κακό στον κόσμο, αφού από αυτήν ξεκίνησαν όλα τα κακά. Γνωρίζουμε ότι η υπερηφάνεια του Εωσφόρου, έφερε την πρώτη πνευματική πτώση.

Αυτοέλεγχος

Μια άλλη αρετή που χρειάζεται στον άνθρωπο είναι ο αυτοέλεγχος. Οι αρχαίοι σοφοί έλεγαν να ελέγχουμε καθημερινά τον εαυτό μας. Τι έπρεπε να κάνουμε και δεν κάναμε, τι λάθη έχουμε κάνει για να τα διορθώσουμε.

Αυτό μας διδάσκει και η Εκκλησία με το μυστήριο της μετανοίας και της εξομολογήσεως. Μας λέει το Ευαγγέλιο ότι ουδείς άνθρωπος είναι τέλειος και αναμάρτητος. Όλοι κάνουμε σφάλματα. Για το λόγο αυτό η Εκκλησία μας μάς αποδέχεται με τα σφάλματά μας και ο Θεός μας δίδει συγχώρηση, αλλά και μας ζητάει και εμείς να συγχωρούμε τους άλλους.

Για το λόγο αυτό έχει θεσπίσει το μυστήριο της μετανοίας και της εξομολογήσεως, που μας θεραπεύει, μας διώχνει τις ενοχές, μας διαγράφει τα σφάλματά μας και μας ανοίγει μια καινούργια σελίδα, μια καινούργια πορεία.

Η Προσευχή

Η προσευχή επίσης βοηθά τον άνθρωπο να επικοινωνεί καλύτερα και με τον συνάνθρωπό του και με το Θεό. Είναι ένα πολύ σημαντικό κεφάλαιο στην Εκκλησία. Ο Χριστός μας πολλές φορές προσευχήθηκε για τους άλλους και είναι γνωστή η προσευχή Του, λίγο πριν τη Σταύρωση, στη Γεσθημανή, που μας έδωσε και το υπόδειγμα της προσευχής που πρέπει να κάνουμε. Το «Πάτερ Υμών» που ξέρουμε όλοι μας. Με αυτό μας ζητάει να δοξάζουμε πρώτα το Θεό και μετά να ζητάμε αυτό που θέλουμε.

Η προσευχή δεν είναι να ζητάμε μόνο από το Θεό, αλλά το πρωταρχικό είναι να τον δοξάζουμε και να τον ευχαριστούμε. Διότι η αγνωμοσύνη και η αχαριστία είναι πολύ κακό πράγμα.

Η Εκκλησία μας έχει καθιερώσει διάφορες προσευχές. Η πρωινή προσευχή, το απόδειπνο για το βράδυ, η παράκληση της Παναγίας για μια δύσκολη στιγμή. Κάνοντας προσευχή ο άνθρωπος νιώθει να μιλάει προσωπικά με το Θεό, νιώθει το Χριστό να έρχεται κοντά στην ψυχή και στην καρδιά του.

Η Αγάπη

Μια άλλη αρετή είναι η αγάπη. Μας τονίζει ο Χριστός σε όλο το Ευαγγέλιο ότι «Ο Θεός αγάπη εστί».

Η αγάπη διακρίνεται σε διάφορα στάδια και κατηγορίες. Υπάρχει η αγάπη η συγγενική, η αγάπη της σαρκός, που εύκολα μετατρέπεται σε εχθρότητα.

Σ' αυτό που θα πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη βαρύτητα είναι η πνευματική αγάπη. Η αγάπη εκδηλώνεται και με τους λογισμούς και με τα έργα μας. Για το λόγο αυτό η Εκκλησία μας έδωσε βάρος στα έργα της αγάπης και της αγαθοεργίας. Για να μπορέσουμε όμως να κάνουμε σωστά έργα θα πρέπει να ξεκινήσουμε από την πνευματική αγάπη. Ο κάθε άνθρωπος θα πρέπει να αντιμετωπίζει με σωστούς λογισμούς τον συνάνθρωπό του. Από το λογισμό ξεκινάει και το καλό και το κακό. Εάν τα έργα μας ξεκινήσουν με καλούς λογισμούς, τότε θα πάρουν και σωστή κατεύθυνση. Κάνοντας μια καλή σκέψη, εκφράζουμε την αρχή του καλού.#

Αρχιμανδρίτης Παρθένιος Ηγούμενος Ι. Μ. ΟΔΗΓΗΤΡΙΑΣ